283/1992 Sb.
Zákon

České národní rady

ze dne 6. května 1992

O Akademii věd České republiky

Vyhlášeno dne 15. června 1992, datum poslední novelizace 13. září 2005

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
Základní ustanovení

§ 1

Zřizuje se Akademie věd České republiky (dále jen „Akademie“). Sídlem Akademie je hlavní město Praha.

§ 2

(1) Akademie uskutečňuje výzkum prostřednictvím pracovišť Akademie (dále jen „pracoviště“).

(2) Akademie a její pracoviště uzavírají smlouvy o mezinárodní spolupráci v oblasti vědecké činnosti a vývoje technologií.

§ 3

(1) Akademie je organizační složkou České republiky; její činnost je financována ze státního rozpočtu České republiky.

(2) Akademie má pro rozpočtové účely postavení ústředního orgánu České republiky a zřizuje jménem České republiky pracoviště jako veřejné výzkumné instituce. Prostředky pro ni se rozpočtují v samostatné kapitole státního rozpočtu České republiky.

(3) Akademie je oprávněna přijímat finanční dary včetně darů devizových. Tyto finanční dary včetně devizových jsou příjmy jejího rezervního fondu[1]) a jako takové jsou jejími mimorozpočtovými zdroji.

(4) Akademie podporuje Učenou společnost České republiky, občanské sdružení, která přispívá ke svobodnému pěstování a rozvoji vědy v České republice a reprezentuje ji vůči obdobným zahraničním vědeckým institucím.

ČÁST DRUHÁ

Orgány akademie

§ 4

Orgány Akademie jsou:

a) Akademický sněm (dále jen „Sněm“),

b) Akademická rada (dále jen „Rada“) a její předsednictvo (dále jen „předsednictvo“),

c) předseda Akademie (dále jen „předseda“),

d) Vědecká rada Akademie (dále jen „Vědecká rada“).

Sněm

§ 5

(1) Nejvyšším samosprávným orgánem Akademie je Sněm.

(2) Sněm tvoří

a) ředitelé pracovišť,

b) představitelé vysokých škol,

c) další významní domácí a zahraniční vědci,

d) volení zástupci pracovišť,

e) významní zástupci státní správy, průmyslu, obchodních kruhů a bank,

pokud není dále stanoveno jinak.

(3) Funkční období Sněmu je čtyři roky, pokud není dále stanoveno jinak.

(4) Sněm se schází podle potřeby, nejméně však dvakrát za rok. Musí být svolán vždy, požádá-li o to alespoň jedna pětina jeho členů.

(5) Počet členů Sněmu, způsob jejich volby či delegace, způsob jednání a usnášení Sněmu upraví stanovy Akademie.

§ 6

Sněm

a) přijímá stanovy Akademie, které nabývají platnosti po schválení vládou České republiky,

b) schvaluje výroční zprávu o činnosti Akademie,

c) schvaluje rozpočet a závěrečný účet Akademie, jakož i rozdělení finančních prostředků mezi pracoviště,

d) schvaluje zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení pracovišť,

e) usnáší se na návrhu na jmenování předsedy z členů Sněmu a na jeho odvolání,

f) volí a odvolává z funkce volené členy Rady a členy Vědecké rady,

g) rozhoduje o všech dalších věcech, které mu vyhradí stanovy.

Rada

§ 7

(1) Výkonným orgánem Akademie je Rada.

(2) Radu tvoří předseda, místopředsedové, předseda Vědecké rady a další členové volení ze členů Sněmu na základě návrhů z pracovišť Akademie.

(3) Funkční období Rady je čtyři roky. Člen Rady může být do této funkce volen nejvýše na dvě po sobě jdoucí období. Členství v Radě je neslučitelné s funkcí ředitele pracoviště.

(4) Po skončení funkčního období Rady vykonává Rada své funkce až do ustavení nové Rady.

(5) Počet členů Rady, způsob jejich volby, způsob jednání a usnášení a výši odměny za výkon funkce v Radě, jakož i jejich práva a povinnosti, upraví stanovy Akademie.

§ 8

(1) Rada zejména:

a) svolává zasedání Sněmu, předkládá mu zprávy a návrhy pro jednání a provádí jeho usnesení,

b) řídí mezi zasedáními Sněmu běžnou činnost Akademie,

c) předkládá Sněmu návrh výroční zprávy o činnosti Akademie,

d) předkládá Sněmu návrh rozpočtu a závěrečného účtu Akademie včetně návrhu na rozdělení finančních prostředků mezi pracoviště,

e) volí volené členy předsednictva Rady (§ 9 odst. 2).

(2) V neodkladném případě může Rada rozhodnout i o věcech vyhrazených tímto zákonem nebo stanovami Sněmu V tomto případě je Rada povinna svolat Sněm nejpozději do 30 dnů od svého rozhodnutí. Pokud Sněm rozhodnutí Rady nepotvrdí, pozbývá rozhodnutí platnosti.

(3) Otázky vědní politiky Akademie je Rada povinna projednat s Vědeckou radou.

§ 9

Předsednictvo Rady

(1) Výkonným orgánem Rady je předsednictvo.

(2) Předsednictvo tvoří předseda, místopředsedové, předseda Vědecké rady a volení členové předsednictva.

(3) Počet členů předsednictva, způsob jejich volby a způsob jednání a usnášení předsednictva upraví stanovy Akademie.

(4) V neodkladném případě může předsednictvo rozhodnout i o věcech vyhrazených tímto zákonem nebo stanovami Radě. V tomto případě je předsednictvo povinno svolat Radu nejpozději do 20 dnů od svého rozhodnutí Pokud Rada rozhodnutí předsednictva nepotvrdí, pozbývá rozhodnutí platnosti. Ustanovení předchozích vět neplat ve věcech vyhrazených Radě v § 8 odst. 2.

§ 10

Předseda

(1) Předseda jedná ve všech věcech týkajících se Akademie.

(2) Předsedu jmenuje a odvolává prezident republiky z členů Sněmu a na návrh Sněmu, který projedná vláda. Funkční období předsedy je čtyři roky. Funkci předsedy nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období.

(3) Předseda jmenuje místopředsedy z volených členů předsednictva.

(4) Předseda jmenuje a odvolává ředitele pracovišť.

(5) Předseda předsedá zasedání Sněmu, Rady a předsednictva.

(6) Místopředsedové zastupují předsedu v době jeho nepřítomnosti, nebo jsou-li jím k zastupování pověřeni.

(7) Oprávnění místopředsedů Akademie a dalších členů Rady ve vymezených oblastech upraví stanovy Akademie.

§ 11

Vědecká rada

(1) Vědecká rada je stálým poradním orgánem Rady ve věcech přípravy a realizace vědní politiky Akademie.

(2) Vědeckou radu tvoří zástupci pracovišť, zástupci vysokých škol a dalších vědeckých institucí a významní vědci ze zahraničí.

(3) Funkční období Vědecké rady je čtyři roky.

(4) Vědecká rada volí ze svých členů předsedu Vědecké rady.

(5) Počet členů Vědecké rady, způsob jejich volby a odvolání, jejich práva a povinnosti a způsob jednání a usnášení Vědecké rady upraví stanovy Akademie.

ČÁST TŘETÍ

Pracoviště

§ 12

Pracoviště jsou veřejnými výzkumnými institucemi podle zvláštního právního předpisu [2]).

§ 13

Pracoviště

a) uskutečňuje vědecký výzkum,

b) přispívá ke zvýšení úrovně poznání a vzdělanosti,

c) přispívá k využití výsledků vědeckého výzkumu,

d) získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace a poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení,

e) ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy [4]) a vychovává vědecké pracovníky,

f) rozvíjí mezinárodní spolupráci v oblasti vědecké činnosti a vývoje technologií,

g) realizuje své úkoly ve spolupráci s ostatními vědeckými a odbornými institucemi; za tím účelem může s těmito

institucemi uzavírat smlouvy o sdružení,

h) zajišťuje infrastrukturu pro výzkum a vývoj [4a]).

§ 16

(1) Místa pracovníků s vysokoškolským vzděláním na pracovištích jsou obsazována na základě výběrového řízení vyhlašovaného ředitelem pracoviště.

(2) Pravidla výběrového řízení upraví stanovy Akademie.

ČÁST ČTVRTÁ

Ustanovení přechodná a závěrečná

§ 18

(1) Majetková a jiná práva a závazky, které přejdou na Českou republiku na základě zákona Federálního shromáždění, jímž budou vypořádána práva a závazky dosavadní Československé akademie věd, přejdou dnem nabytí jeho účinnosti na Akademii.

(2) Dnem nabytí účinnosti zákona Federálního shromáždění uvedeného v odstavci 1 se pracoviště Československé akademie věd, která podle uvedeného zákona Federálního shromáždění přejdou na Českou republiku, stanou pracovišti Akademie a ředitelé a vědecké rady těchto pracovišť se stanou řediteli a vědeckými radami pracovišť podle tohoto zákona.

§ 19

Do 60 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona jsou vědecké rady pracovišť povinny předložit Radě návrhy na ředitele pracovišť. Rada je povinna jmenovat ředitele pracovišť do 30 dnů od podání návrhu.

§ 20

(1) Až do zvolení Rady podle tohoto zákona vykonává její působnost dosavadní Výbor prezídia pro řízení pracovišť Československé akademie věd.

(2) Výbor prezídia pro řízení pracovišť Československé akademie věd je povinen neprodleně učinit opatření k ustavení Sněmu tak, aby byl ustaven nejpozději do 60 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona. Funkční období takto ustaveného Sněmu je jeden rok.

(3) Sněm ustavený podle odstavce 2 tvoří:

a) ředitelé pracovišť,

b) zástupci pracovišť zvolení vědeckými pracovníky pracovišť v počtu jednoho zástupce na každých započatých 50 vědeckých pracovníků pracovišť,

c) 30 zástupců vysokých škol delegovaných radou vysokých škol,[5])

d) 20 členů jmenovaných vládou České republiky.

§ 20a

Funkční období osob vykonávajících ke dni předcházejícímu dnu přeměny pracoviště na veřejnou výzkumnou instituci funkci ředitele pracoviště nebo funkci člena vědecké rady pracoviště skončí dnem předcházejícím dnu uvedené změny.

§ 21

Tento zákon nabývá účinnosti dnem nabytí účinnosti zákona Federálního shromáždění uvedeného v § 18 odst. 1, nejpozději však dnem 31. prosince 1992.

Burešová v. r.
Pithart v. r.

[1]) § 48 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

[2]) Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

[4]) § 47 a 81 zákona o vysokých školách.

[4a]) § 2 odst. 2 písm. f) zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

[5]) § 16 zákona č. 172/1990 Sb.